

نگاه

وقتی ۱۸سالگی از راه می‌رسد

فاطمه کیانی

فعال اجتماعی

طرح جدید بهزیستی برای ترخیص فرزندان مراکز شبه‌خانواده، می‌تواند به‌جای «رهاشدگی قانونی»، مسیری برای گذار تدریجی به استقلال بسازد؟ برای بسیاری از نوجوانان، ۱۸سالگی یعنی ورود به دنیای انتخاب‌ها و برنامه‌ریزی برای آینده. سنی که در آن به دانشگاه فکر می‌کنند، نخستین شغلشان را تجربه می‌کنند و کم‌کم درباره مسیر زندگی خود تصمیم می‌گیرند. اما برای نوجوانی که سال‌های کودکی و رشدش را در مراکز شبه‌خانواده گذرانده، ۱۸سالگی با اضطرابی عمیق و پرسشی سرنوشت‌ساز گره خورده است: آیا فردا صبح که از خواب بیدار می‌شوم، هنوز سقفی بالای سرم هست؟

سن صرفا یک عدد است؛ اما استقلال، فرایندی پیچیده و تدریجی است. استقلال یعنی بتوانی خانه پیدا کنی، درآمدت را مدیریت کنی، در برابر بحران مالی دوام بیاوری، در رابطه‌ای ناسالم «نه» بگویی و اگر روزی همه‌چیز به هم ریخت، بدانی از چه کسی و از کجا باید کمک بگیری. هیچ‌کدام از این مهارت‌ها در ۱۸سالگی به‌صورت خودکار به انسان اضافه نمی‌شوند.

داشتن پشتوانه خانوادگی می‌تواند بسیاری از سختی‌های آغاز زندگی مستقل را تحمل‌پذیر کند. جوان مستقل در بحران اگر اجاره خانه‌اش عقب بیفتد، ممکن است خانواده چند ماه کمک کند؛ اگر شغلش را از دست بدهد، شاید مدتی در خانه پدر و مادر بماند و اگر بیمار شود یا تصمیم اشتباهی بگیرد، خانواده بخشی از هزینه و پيامد آن را جذب می‌کند. خانواده فقط شبکه‌ای عاطفی نیست؛ در عمل شبکه مدیریت ریسک است. برای دختران ترخیص‌شده، این خلا حمایتی می‌تواند ابعاد دیگری هم پیدا کند. استقلال برای آنان فقط به معنای پیداکردن شغل و تأمین مسکن نیست؛ امنیت در رفت‌وآمد و یافتن محل سکونت امن و مواجهه با آسیب‌های احتمالی اجتماعی نیز به مسئله اضافه می‌شود. یکسان‌دین همه فرزندان ترخیص‌شده در طراحی مسیر استقلال، ممکن است بخشی از واقعیت زندگی آنان را نادیده بگیرد.

اما جوانی که بدون چنین شبکه‌ای وارد زندگی مستقل می‌شود، با کوچک‌ترین شوک، با مسئله‌ای بسیار بزرگ‌تر روبه‌رو است. از همین‌جا می‌توان از مفهومی سخن گفت که آن را «رهاشدگی قانونی» می‌نامیم؛ وضعیتی که در آن سرعت انتقال فرد از نظامی حمایتی به مسئولیت‌های سنگین زندگی مستقل از سرعت شکل‌گیری ظرفیت‌ها، مهارت‌ها و شبکه‌های حمایتی او بیشتر می‌شود.

بنابراین، رهاشدگی قانونی الزاما به معنای ترخیص در ۱۸سالگی نیست؛ هرگاه مسئولیت زندگی مستقل زودتر از شکل‌گیری ظرفیت‌های لازم برای تحمل آن واگذار شود، این گسست رخ می‌دهد.

اما اتفاقی مهم، صورت‌سنبله را کمی تغییر داده است؛ خبری که پاسخی برای بخشی از نگرانی دغدغه‌مندان این حوزه بود. شنبه ۳۱ مرداد ۱۴۰۵، حمیدرضا الوند، مدیرکل دفتر امور کودکان سازمان بهزیستی، از تغییر مهم در سیاست‌های این سازمان خبر داد: «دو مرحله‌ای‌شدن فرایند مراقبت پسارHSپاری و ترخیص، براساس این رویکرد جدید، فرد واجد شرایط پیش از دریافت هزینه ترخیص، وارد «خانه آماده‌سازی» می‌شود؛ خانه‌ای با حضور سه تا پنج نفر که در آن امور روزمره، مدیریت خانه، رفت‌وآمد و منابع مالی بر عهده افراد است و مددکار بر آن نظارت می‌کند. این دوره شش‌ماهه که قابل تمدید تا ۹ ماه است، فرصتی عملی را برای ارزیابی عملکرد و آمادگی فرد پیش از ترخیص نهایی فراهم می‌کند.

این تغییر سیاست مهم است؛ زیرا واقعیتی را به رسمیت می‌شناسد: رسیدن به سن قانونی همیشه به معنای آماده‌بودن برای استقلال نیست. اینجا سؤال اصلی شکل دیگری پیدا می‌کند: ترخیص موفق دقیقا چیست؟ آیا ترخیص موفق یعنی فرد از مرکز خارج شده و مبلغی تحت عنوان هزینه ترخیص دریافت کرده است؟ یا باید معیار را عقب‌تر ببریم و ببسیم آیا فرد می‌تواند پس از خروج، زندگی خود را حفظ کند؟

خانه آماده‌سازی می‌تواند پل مهمی میان مراقبت سازمانی و زندگی مستقل باشد، اما فقط در صورتی که به «آزمایشگاه واقعی استقلال» تبدیل شود؛ جایی که فرد واقعاً یاد بگیرد درآمدش را بوجه‌بندی کند، هزینه‌های خانه را مدیریت کند، با هم‌خانه کمک‌هزینه‌ای را حل کند و در زمان بحران بداند چه کسی کنار اوست. پیش‌بینی کمک‌هزینه‌ای مزاد در این دوره برای تمرین مدیریت واقعی منابع نیز گامی مثبت است.

البته طراحی چنین مسیری ساده نیست. ارزیابی آمادگی برای استقلال، به نیروی متخصص، زمان لازم برای آماده‌سازی، منابع مالی و هماهنگی میان دستگاه‌هایی نیاز دارد که هر کدام بخشی از مسئله را در اختیار دارند. حتی خانه آماده‌سازی نیز اگر قرار باشد به مرحله‌ای واقعی برای تمرین استقلال تبدیل شود، به مددکار، نظارت مستمر و سازوکاری روشن برای مواجهه با بحران‌های فردی نیاز دارد. بنابراین، مسئله فقط تغییر یک آیین‌نامه نیست، مسئله، طراحی یک فرایند گذار است.

تجربه‌های جهانی نیز نشان می‌دهند که ۱۸سالگی پایان رابطه حمایتی نیست، زمان تغییر شکل آن است:

در انگلستان، الگوی مشاور همراه پس از ترخیص (Personal Adviser) در موضوع‌هایی مانند مسکن، آموزش، اشتغال و مدیریت زندگی، با فرد همراهی می‌کند. برخی از حمایت‌های قانونی در شرایط مقرر تا ۲۱سالگی و برای حمایت‌های مشخصی در صورت درخواست فرد تا ۲۵سالگی ادامه می‌یابد. در آلمان، طبق مواد ۴۱ و ۴۱a کتاب هشتم قانون اجتماعی آلمان، در حوزه حمایت از کودکان و نوجوانان (SGB VIII)، پایان حمایت لزوماً به معنای پایان ارتباط حمایتی نیست؛ بلکه مشاوره، پشتیبانی متناسب با نیاز و پایش دوره‌ای نهاد مسئول پس از خروج جوانان بالغ نیز پیش‌بینی شده است.

در ایران نیز سیاست مراقبت پسارHSپاری و خانه‌های آماده‌سازی در حال حرکت به سمت طراحی مرحله گذار است. بهزیستی با این طرح کامی شجاعانه برای بازتعریف این مرحله برداشته است، اما اصلاح سیاست زمانی کامل می‌شود که «آمادگی برای استقلال» به مجموعه‌ای از معیارهای روشن، سنجش‌پذیر و فردمحور تبدیل شود: آیا فرد مسکن امن دارد؟ آیا مهارت‌های پایه زندگی را دارد؟ آیا شبکه حمایتی قابل اتکایی دارد و بر او هست؟ و آیا پس از ترخیص، هنوز سقف هست که حال او را بپرسد؟ معیار موفقیت، خروج از مرکز نیست؛ توانایی حفظ زندگی مستقل پس از خروج است. استقلال، ظرفیتی است که باید ساخته، تمرین و زایش شود. بهزیستی با حرکت به سمت خانه‌های آماده‌سازی گام مهمی برداشته، اما مسکن، اشتغال و امنیت اجتماعی، حوزه‌هایی فرابخشی هستند که حل آنها فراتر از توان یک سازمان به‌تنهایی است. مسئله امروز ما این است که فرایند گذار از مراقبت به استقلال را آن‌قدر هوشمندانه و با مشارکت همه‌جانبه طراحی کنیم که هیچ جوانی فقط به دلیل رسیدن به عددی در تقویم، زودتر از آمادگی واقعی‌اش مسئول تمام پیامدهای زندگی مستقل نشود. ۱۸سالگی می‌تواند آغاز بزرگسالی باشد، اما هرگز نباید آغاز بی‌پناهی باشد.

www.sharghdaily.com

گزارش «شرق» از آخرین جزئیات مرگ مشکوک یک بیمار و بازداشت دوزیدنت

راز شیفت شب بیمارستان اهواز

عمل جراحی برای آزادشدن تخت به اتاق عمل منتقل شده است. اگر این ادعاها در تحقیقات قضائی اثبات شوند، پرونده می‌تواند فراتر از یک خطای درمانی ساده مطرح شود و موضوعاتی همچون مسئولیت مدیریتی، رعایت پروتکل‌های درمانی، حقوق بیمار و نحوه تخصیص تخت‌های ICU را نیز دربرگیرد. اما در حال حاضر هیچ گزارش رسمی منتشرشده‌ای این جزئیات را تأیید نکرده است.

آزمایش اولیه منفی شد

دانشگاه در بیانیه خود نه نوع دارو را اعلام کرده، نه علت پزشکی مرگ را مشخص کرده و نه تعداد قربانیان احتمالی را اعلام کرده است. برعکس، دانشگاه تأکید می‌کند تشخیص علت دقیق مرگ و تعیین اینکه آیا تخلف یا جرمی رخ داده است، نیازمند بررسی مراجع قانونی و تخصصی است. از نظر پزشکی نیز صرف مشاهده استفاده از یک دارو نمی‌تواند به‌تنهایی ثابت‌کننده علت مرگ باشد؛ پرونده پزشکی، دوز دارو، روش تجویز، وضعیت بیمار، آزمایش‌ها، علائم حیاتی و نظر پزشکی قانونی باید در کنار یکدیگر بررسی شوند.

اما «بدالله قاسمی»، مشاور ریاست دانشگاه علوم پزشکی اهواز در گفت‌وگو با «شرق» از اهمیت ورود نهاد قضائی متخصص در این زمینه می‌گوید: «ما در کل سیستم قضائی، فقط در سه حوزه دادگاه اختصاصی داریم؛ دادگاه روحانیت، نظامی و پزشکی. علتش هم این است که تشخیص و رای در این‌باره منوط به داشتن تخصص کافی در این حوزه‌هاست. تا به این لحظه که بیش از دو هفته از ابتدای ماجرای می‌گذرد، دانشگاه برای حفظ اعتماد و شفافیت ارتباطش با مردم اطلاعیه داد و خودش به عنوان اولین مرجع رسمی به این ماجرا ورود کرد. تا امروز هم آزمایش مربوط به آلوده‌بودن خون متوفی منفی اعلام شده است. یک مرحله دیگر هم آزمایش پزشکی قانونی وجود دارد که مربوط به بافت‌شناسی است. این آزمایش به این دلیل گرفته می‌شود که داروهایی که در خون خود را نشان نمی‌دهند اما در بافت بدن رؤیت می‌شوند را شناسایی می‌کند. از این راه می‌توان فهمید آیا تعدی در این پرونده رخ داده است یا خیر. اما نتیجه آزمایش بافت‌شناسی در همه جای دنیا حدود شش ماه زمان می‌برد». او با اشاره به ورود داستانی به این پرونده توضیح می‌دهد: «به نظرم ورود مدعی‌العموم کمی بار این پرونده را افزایش داد. ناگهان افراد دیگری هم وارد میدان شدند و حرف از تجربه مشابه زدند. این در حالی است که بیمارستان گلستان مرکز تروماي جنوب غرب کشور است و به همین دلیل از همه استان‌های اطراف برای ما بیمار می‌آید. نسبت تعداد پرستار به بیمار دو به ۳۰ است. در حالی که این نسبت در استان‌ها محوچار ما یعنی لرستان پنج به ۳۰ است. کادر درمان ما با همت و غیرت در تمام این ماه‌ها و سال‌های سخت و حتی دوران کرونا در میدان بوده‌اند و به نظرم رسانه‌ها هم باید با تأمل بیشتری به ماجرا ورود کنند؛ چراکه نباید اعتماد مردم به مراکز درمانی از بین برود. اگر ایرادی باشد قطعا خود ما در خط مقدم رفع آن هستیم اما حاشیه و اتهام در شان کادر درمان نیست».

او با تشریح اطلاعات موجود در پرونده قضائی مرتبط با این بیمارستان می‌گوید: «ما فقط یک فوتی داشتیم که بیمار اتاق ICU دو بود. یعنی بیماری که مرگ مغزی داشته است و با دستگاه علائم حیاتی‌اش را حفظ کرده بودند. تا به حال هم دو رزیدنت سال اولی مرتبط با این پرونده بازداشت شده‌اند که بسیار کم‌سن‌وسال هستند و دانشجوی استان‌های همسایه هم به شمار می‌روند و اصلا اهوازی نیستند. بازرس پرونده حتی رای به تبدیل قرار بازداشت به وثیقه داده بودند اما دادستان تشخیص داد نباید این اتفاق صورت گیرد. در هر حال، ما هم منتظر رای قضائی در دادگاه تخصصی هستیم تا حقیقت برای همه مردم روشن شود».

آکهی دعوت به مجمع عمومی فوق العاده انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران (نوبت دوم)

از کلبه اعضای بیوسته انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران به شناسه ملی ۰۳۲۰۳۹۱۰۴۱ و شماره ثبت ۲۶۴۵۰ دعوت می‌شود در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده انجمن (نوبت دوم) که در روز سه‌شنبه ۲۴ شهریورماه ۱۴۰۵ از ساعت ۱۷ تا ۱۸ در محل دانشگاه تربیت مدرس، ساختمان خوارزمی، طبقه دوم دانشکده حقوق، سالن عدالت واقع در تهران، تقاطع بزرگراه چمران - جلال آل احمد تشکیل می‌شود، شرکت فرمایند.

۱- تصویب تغییرات در مفاد اساسنامه

هیأت مدیره انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران

خبرخوان

آماده‌باش ۳۲ هزار تیم امدادی در کشور

ایسنا: سخنگوی سازمان مدیریت بحران کشور با اشاره به قطعیت وقوع پدیده ال‌نینو در فصول پیش‌رو و پیش‌بینی افزایش بیش از ۷۰درصدی بارش‌ها نسبت به نرمال در پاییز و اوایل زمستان امسال، از آماده‌باش کامل ۳۲ هزار تیم عملیاتی به ۴۱ هزار تجهیزات در سراسر کشور برای مقابله با سیلاب و آب‌گرفتگی خبر داد و جزئیات مصوبات جلسه ویژه این سازمان را تشریح کرد. امید محترمی درباره رخداد پدیده ال‌نینو، با توجه به پیش‌بینی‌هایی که طی ماه‌های قبل در سایت‌های هواشناسی داخلی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی هواشناسی و سازمان هواشناسی کشور شده بود، گفت:

«پیش‌بینی‌ها و احتمالاتی درباره رخداد این پدیده وجود داشت. اگر بخواهیم پدیده ال‌نینو را بررسی کنیم، این پدیده در فاز نوسانات گرم دمایی اقیانوس آرام در نزدیکی خط استوا رخ می‌دهد که ناهنجاری فشار و دمای اقیانوسی در عمق حدود ۲۰۰ تا ۲۰۰متری از سطح اقیانوس آرام در مجاورت خط استوا شکل می‌گیرد». او توضیح داد: «فازی به نام «انسو» وجود دارد که اگر فاز گرمی داشته باشد، به «ال‌نینو» معروف است و اگر فاز سردی باشد، فاز لانینا محسوب می‌شود. در فاز ال‌نینو هرچه ال فاز منفی‌تر باشد، رخداد بارش‌ها افزایش پیدا می‌کند و بر کشور ما اثرات دور پیوندی خواهد داشت، چون این پدیده حدود ۱۸ تا ۱۹ هزار کیلومتر دورتر از خاک ایران در اقیانوس آرام رخ می‌دهد، این شرایط باعث می‌شود اقلیم کشور ما هم تحت تأثیر قرار بگیرد».

سخنگوی سازمان مدیریت بحران کشور افزود: «این به معنی نیست که حتما این تأثیرات مثبت است و حتما اتفاق خواهد افتاد، اما روند و الگوها نشان داده وقتی وارد فاز ال‌نینو می‌شویم، تأثیرات مثبت خواهد بود و تأثیراتی که بر فشار هوا و جریانات دمایی در آن منطقه ایجاد می‌شود، باعث افزایش بارش‌ها در ماه‌های بعد خواهد شد. ضمن اینکه رفته‌رفته، نشانه‌هایی از رخداد این پدیده خود را نشان داده، به‌طوری‌که کاهش بارش‌های مائوسنی را در کشورهای جنوب شرق آسیا شاهد بودیم، بارش‌ها در منطقه جنوب شرق کشور خردمان کمتر شد و دمای تابستانه نیز در بعضی از روزها قدری بالاتر از حد نرمال بود که این عوامل نشانه‌هایی بود که پدیده ال‌نینو را در کشور رقم خواهد خورد». به گفته سخنگوی سازمان مدیریت بحران کشور، پیش‌بینی می‌شود در اوایل پاییز تا اواسط و اوایل زمستان بارش‌های خوبی داشته باشیم، هرچند قطعیت کامل در پیش‌بینی‌های فصلی در این حوزه وجود ندارد، اما شواهد و مدل‌ها نشان می‌دهد با احتمال متوسط تا زیاد، افزایش بارش‌ها در در فصل پاییز و اوایل زمستان خواهیم داشت. او ادامه داد: «برای همین موضوع، از ابتدای تابستان به همه استان‌ها ابلاغ شد ستادهای پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران استان‌ها، آمادگی لازم برای مقابله با پدیده ال‌نینو و بارش‌ها را داشته باشند تا بتوانیم از این ظرفیت استفاده خوبی ببریم. از ابتدای تیرماه، استان‌ها چه در سطح استان‌ها و چه در سطح شهرستان‌ها، جلسات ستاد را برای هماهنگی‌ها هماهنگی لازم را انجام دادیم. همچنین شناسایی نقاط پرخطر، مسیرها و آبرها، کانون‌های در معرض خطر، مناطق کوهستانی، حاشیه شهرها و رودخانه‌هایی که از نقاط جمعیتی عبور می‌کنند، انجام و به عنوان اهداف ایمن‌سازی مشخص شدند و کانال‌های هدایت آب نیز مد نظر قرار گرفت».

آکهی دعوت به مجمع عمومی عادی انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران (نوبت دوم)

از کلبه اعضای بیوسته انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران به شناسه ملی ۰۳۲۰۳۹۱۰۴۱ و شماره ثبت ۲۶۴۵۰ دعوت می‌شود در جلسه مجمع عمومی عادی انجمن (نوبت دوم) که در روز سه‌شنبه ۲۴ شهریورماه ۱۴۰۵ از ساعت ۱۸ تا ۱۹ در محل دانشگاه تربیت مدرس، ساختمان خوارزمی، طبقه دوم دانشکده حقوق، سالن عدالت واقع در تهران، تقاطع بزرگراه چمران - جلال آل احمد تشکیل می‌شود، شرکت فرمایند.

دستور جلسه: ۱- ارائه گزارش توسط رئیس هیات مدیره و بازرس قانونی ۲- انتخاب اعضای هیات مدیره جدید و بازرسان قانونی ۳- بررسی گزارش مالی دوره گذشته ۴- تعیین میزان حق عضویت اعضای انجمن.

هیأت مدیره انجمن علمی حقوق مالکیت فکری ایران